

Barn kan få diabetes av stress

En stor svensk undersøkelse har funnet en sammenheng mellom barns oppvekstvilkår og utviklingen av type 1-diabetes. Stress og kriser mellom foreldrene kan gi barna sykdommen.

Elisabeth Kirkeng Andersen,
Norges forskningsråd
kommunikasjonsrådgiver

Lørdag 06. mars 2004
kl. 05:00

17 000 svenske barn født mellom 1997 og 1999, samt foreldrene til barna, var med i denne svenske undersøkelsen.

Resultatene viser en sammenheng mellom stress og vanskelige hjemmeforhold og utvikling av type 1-diabetes hos barna.

Type 1-diabetes skyldes at kroppen ikke klarer å lage insulin, og sykdommen behandles nettopp ved å tilføre dette.

Antistoffer og spørreskjema

Barna ble tappet for blod ved fødselen, da de var ett år og da de var to og et halvt år.

Samtidig som forskerne tok prøver fra barna, måtte foreldrene fylle ut et spørreskjema om livssituasjonen i familien.

Bakgrunnen for å ta blodprøver fra barna var for å se etter to typer av antistoffer som er tilstede i kroppen den første tiden før type 1-diabetes utvikles helt og fullt.

Når spørreskjemaene ble sammenlignet med resultatene av blodprøvene, ble det klart at det finnes en sammenheng mellom stress eller psykisk spenning i familien og opptakten til type 1-diabetes hos barna.

Bekrefter hypotese

Utviklingspsykolog Anneli Sepa fra Universitetet i Linköping sier i en pressemelding at resultatet bekrefter hypotesen om at "stress mellom foreldrene skaper stress hos barna, som i sin tur gir økt belastning på barnas betaceller, de cellene som produserer insulin."

Særlig skilsmisse og vold mot moren i forholdet utgjør en stor risiko for at barna får diabetes - hele tre ganger så stor hos barna som var to og et halvt år.

Forskerne påpeker imidlertid at det daglige stresset utgjøres av vanlige problemer som for lite søvn, misnøye eller usikkerhet i forhold til det å være foreldre.

Stress som fellesnevneren

Tidligere undersøkelser av årsaker til utviklingen av type 1-diabetes hos barn har kommet opp med en rekke forhold, blant annet sosialøkonomisk status til foreldrene, alder, infeksjoner barna har hatt, keisersnitt og arv.

Nå mener de svenske forskerne at stress kan være fellesnevneren som trigger oppstarten av type 1-diabetes hos barn.

De svenske barna i undersøkelsen har ennå ikke blitt genetisk testet for diabetes, men dette skal gjøres for å luke ut de som har arvet sykdommen. Hittil har 20 av de 17 000 barna utviklet type 1-diabetes.